

**Scott
Kelby's**

**DIGI
TALE**

FOTO

GRAFIE

2e EDITIE

PEARSON

BOEK

Vertaald uit: *The Digital Photography Book, Volume 1, Volume 2, Volume 3 en Volume 4*,
Peachpit Press
ISBN: 978-90-430-2685-7
NUR: 980/473
Trefw: digitale fotografie, fotografieren

Dit is een uitgave van Pearson Benelux bv,
Postbus 75598, 1070 AN Amsterdam
Website: www.pearson.nl – e-mail: amsterdam@pearson.com

Vertaling: Hans van ter Toolen, Brian Gramberg en Shyla van Venrooij voor Fontline
Zetwerk en productie: Fontline, Nijmegen
Omslag: Studio Pearson

© Copyright 2012 Pearson Benelux voor de Nederlandstalige editie.

Authorized adapted translation from the English language edition, entitled *The Digital Photography Book, Volume 1, Volume 2, Volume 3 and Volume 4* by Scott Kelby, published by Peachpit Press, Copyright © 2007, 2008, 2009 and 2012. All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission of the publisher.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie- of andere werken (artikel 16 Auteurswet 1912), in welke vorm dan ook, dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de redactie, noch de auteur, noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Inhoud

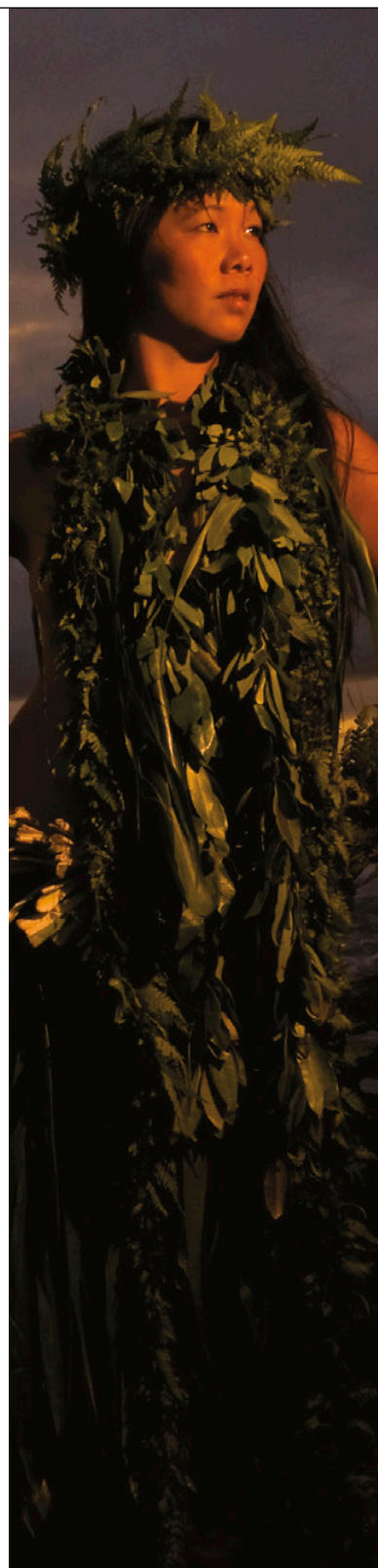
Inleiding	1
Hoofdstuk 1	5
Tips voor het maken van echt scherpe foto's	
Haarscherpe foto's maak je met een statief	6
Een balhoofd veraangenaamt het leven	7
Druk die knop niet in, gebruik een draadontspanner	8
Draadontspanner vergeten? Gebruik de timer	9
Scherper dan scherp	10
Vibratiereductie (of IS) uitschakelen	11
Gebruik het scherpste diafragma	12
Een goed objectief is heel belangrijk	13
Vermijd hoge ISO-waarden, ook bij weinig licht	14
Zoom in om de scherpte te controleren	15
Achteraf in Photoshop verscherpen	16
Professioneel verscherpen	17
Scherpte bij handopnamen	18
Minder beweging bij handopnamen	19
Trek je ellebogen in voor scherpere foto's	20
Hoofdstuk 2	21
De voordelen van digitaal	
Blijf op de knop drukken	22
Zet het lcd-scherm aan het werk	23
Sorteren tijdens het fotograferen	24
Luister naar waarschuwingen	25
Wijzig de ISO tijdens het schieten	26
Experimenteer naar hartenlust	27
Zet niet te veel op één geheugenkaart	28
Stel de witbalans in	29
Wat is beter: onderbelicht of overbelicht?	30
Hoofdstuk 3	31
De waarheid over lenzen	
Wanneer gebruik je een groothoeklens?	32
Wanneer gebruik je een visooglens?	33
Wanneer gebruik je een telezoomlens?	34
Wanneer gebruik je supersnelle lenzen?	35
Wanneer gebruik je een groothoekzoomlens?	36
Wanneer gebruik je een supertelens?	37
Kom nog dichterbij met een teleconverter	38
Lenzen met ingebouwde beeldstabilisatie	39
Filters voor je lenzen	40
Het idee achter zonnekappen	41

Wanneer gebruik je een macrolens?	42
Wanneer gebruik je een tilt-shiftlens?	43
Lenzen reinigen	44
Wanneer gebruik je de scherpstelring?	45
Zoomlenzen en fullframelenzen	46
Vignettering en hoe je ervan afkomt	47
Sommige lenzen hebben twee diafragma's	48
Tips voor het wisselen van lenzen	49
Wanneer gebruik je een alles-in-eenzoomlens?	50
Wanneer gebruik je een Lensbaby-lens?	51
Wat maakt het een portretlens?	52
Zoomlens of een vaste brandpuntsafstand?	53
Gebruik de scherpste diafragmaopening	54
Waarom je achtergrond nog steeds scherp is met $f/2.8$	55
Wat je moet weten over lenscompressie	56
Een echte voorvertoning van je scherptediepte zien	57
Het effect van de visooglens automatisch corrigeren in Photoshop	58
Fotografeer met het diafragma waarvoor je de lens hebt gekocht	59
Omgaan met een beslagen lens	60
Vermijd stof van je body- en lensdop op je sensor	61
Scherpstellen op oneindig	62
Welke lens gebruik je als je buiten portretfoto's maakt?	63

Hoofdstuk 4 65

Flitsen

De ingebouwde flitser: gebruik hem als wapen	66
De voordelen van een externe flitser	67
Haal de flitser van je camera	68
Maak je flitser draadloos	69
Draadloos flitsen (Nikon), deel I	70
Draadloos flitsen (Nikon), deel II	71
Draadloos flitsen (Canon), deel I	72
Draadloos flitsen (Canon), deel II	73
Vertraag de sluiters voor meer achtergrond	74
Het licht van je flitser verzachten	75
Zachter licht door het te weerkaatsen	76
Licht van softboxkwaliteit uit je flitser	77
Tips voor het gebruik van een diffusiescherm	78
Die mooie sprankeling in de ogen	79
Waarom je een statief wilt voor je flitser	80
De flitser ergens anders op vastzetten	81
Synchronisatie met het achterste gordijn	82
Het geheim voor professioneel flitsen	83
Kleurfilters (en waarom je niet zonder kunt)	84

Kleurfilters voor stoere sportfoto's	85
Als je de ingebouwde flitser moet gebruiken	86
Een tweede flitser gebruiken	87
De tweede flitser instellen (Nikon)	88
De tweede flitser instellen (Canon)	89
Hoe ver weg mag je met een flitser staan?	90
Hoe je nog verder weg kunt gaan staan	91
Dramatisch belichten	92
Portretten bij zonsondergang met flits	93
Zacht licht op locatie (de goedkope oplossing)	94
Zachter licht met een paraplu	95
Meer controle met een draagbare softbox	96
De groepen van de flitser	97
De kanalen van de flitser	98
Een zender voor de flitser	99
Controleer of alle flitsers ook zullen flitsen	100
De tijd tussen flitsen verkorten	101
Sneller herladen met een externe accu	102
Nog een tip voor snel opladen	103
Pas het vermogen van de flitser aan	104
Krachtiger dan de zon	105
En als vol flitservermogen niet genoeg is?	106
Minder vermogen voor de ingebouwde flitser	107
Wanneer gebruik je geen diffusiekap?	108
Het geheim van professionele portretten	109
Zelfklevende kleurfilters	110
Kies je achtergrondbelichting	111
De flitser kijkt naar waar je op scherpstelt	112
De juiste hoogte voor de flitser	113
Aan welke kant hoort die flitser eigenlijk?	114
Flitsen in de handmatige modus	115
De truc om geen licht op de grond te krijgen	116
Softboxen van studiokwaliteit gebruiken bij je flitser	117
Een flitser op een monopod vastzetten	118
Hoe je ervoor zorgt dat de achtergrond onscherp is als je flits	119
Heb je geen kleurfilters? Verander je witbalans	120
Zorg dat Nikon's commanderstand bij de hand is	121
Je flitsers altijd af laten gaan	122
De voordelen van flitsen bij daglicht	123
Hoe je de instellamp van je flitser gebruikt	124
Voorkomen dat je flitser zichzelf uitschakelt	125
Hoe ver je de flitser van de paraplu plaatst	126
Waarom studioflitsers gebruiken op locatie?	127

Hoofdstuk 5

Je eigen studio inrichten

Achtergronden voor in de studio	130
Werken met studioflitsers	131
Felle studioflitsers verzachten	132
Liever softboxen dan paraplu's	133
De speedring (en waarom je hem nodig hebt)	134
Een instellamp gebruiken	135
Je studioflitser afvuren	136
Gebruik eens continu licht	137
Kies het juiste formaat softbox	138
Je hebt echt een belichtingsmeter nodig	139
Een haarlicht toevoegen	140
De juiste stand om in te schieten	141
Het plaatsen van het belangrijkste licht	142
Beweging in je portret met een ventilator	143
Nog zachter en gelijkmatiger licht	144
Wat dat extra scherm in je softbox doet	145
Gebruik een opvouwbare achtergrond	146
Het goedkoopste extra licht	147
Een externe flitser voor de achtergrond	148
Een superverzadigde achtergrond maken	149
Een witte achtergrond belichten	150
Kies de juiste kleur reflectiescherm	151
Een reflectiescherm plaatsen	152
Zorg dat het licht de achtergrond niet raakt	153
Een setachtergrond gebruiken	154
De muziek mag natuurlijk niet ontbreken	155
Een schaalreflector voor glamourfoto's	156
Honingraatrasters gebruiken	157
Bekijk foto's meteen op een televisiescherm	158
Tethered fotograferen met je notebook	159
De handigste goedkope accessoires	160
Een accu voor je studioflitser	161
Eén achtergrond, drie stijlen	162
Fotograferen met een ringflitser	163
Zorg voor die lichtjes in de ogen	164
Stel de kleur in met een grijskaart	165
Belicht je model niet overal gelijk	166
Het verschil tussen hoofdlicht en invullicht	167
Voorkom die zwarte balk	168
De professionele truc om lichtafval te creëren	169
Een andere aanblik krijgen zonder het licht te verplaatsen	170
Lensreflectie als effect gebruiken in de studio	171

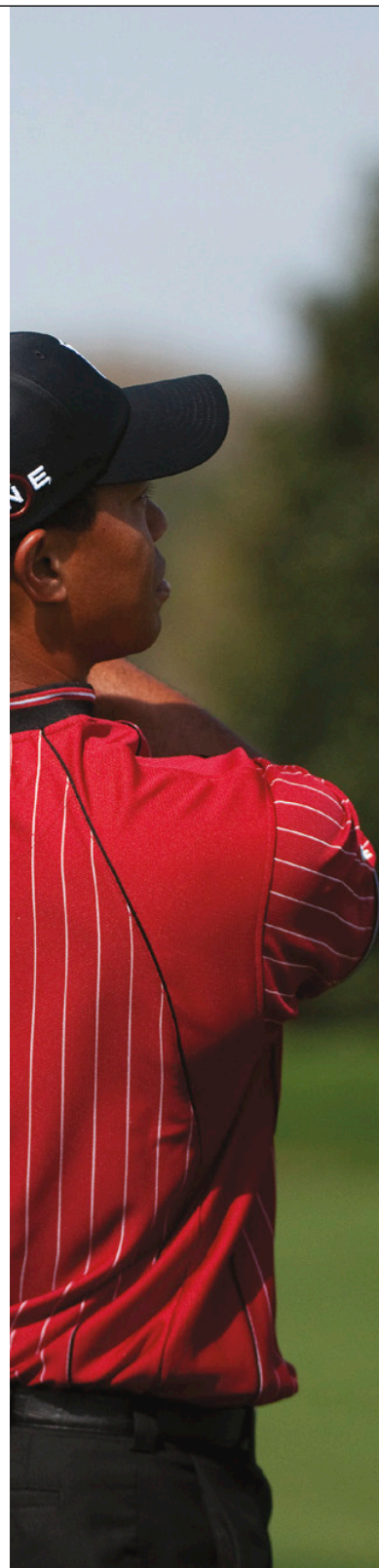
Hoe ver moet je onderwerp van de achtergrond zijn?	172
Laat je hoofdlicht dubbel werk doen	173
Eenvoudig silhouetten met een lichtrandje maken	174
Een ringflitser gebruiken	175
Gebruik bijna elke softbox die je wilt met jouw merk flitser	176
Bij softboxes is groter echt beter	177
Wat je moet doen als je het vermogen van je flitser niet verder kunt verlagen	178
Hoe je een stel of kleine groep belicht	179
De truc om problemen te vermijden	180
Waar je je softbox plaatst: het geheim ontraadseld, deel 1	181
Waar je je softbox plaatst: het geheim ontraadseld, deel 2	182
Laat Lightroom je witbalans instellen terwijl je fotografeert	183
Hoe je de witbalans handmatig vastlegt	184
Je studioflitsers meenemen op locatie	185

Hoofdstuk 6 **187**

Portretten

De beste lens voor portretten	188
Diafragma's voor portretten	189
Gebruik een achtergrondrol	190
Gebruik een achtergronddoek	191
Buiten een achtergrond kiezen	192
Scherpstellen bij portretten	193
De positie van de camera	194
Het onderwerp kaderen	195
Flitsen bij zonsondergang	196
Belichting bij buitenopnamen	197
Belichting bij binnenopnamen	198
Prachtfoto's van baby's	199
Beter natuurlijk licht met reflectoren	200
Houd niet te veel ruimte boven het hoofd	201
Maak portretten in de portretstand	202
Portretten schieten? Neem een batterijgrip!	203
De 'zon over je schouder'-regel is kolder	204
Schiet breed en stap naar voren	205
Fotografeer profielen horizontaal	206
Zoom in voor flatteuzere portretten	207
Buitenportretopnamen met diffusiescherm	208
De achtergrond van portretten verbeteren	209
Hippe compositietip	210
Scalpeer je model	211
Buiten zijn groepen gemakkelijker	212
Tip voor het positioneren van een groep	213
Een supertip voor spontane groepsopnamen	214

Belicht het model niet overal gelijk	215
Wil je betere portretten? Niet tellen!	216
Licht door een raam: de plek van het model	217
Licht door een raam: jouw plek	218
Zes snelle tips voor gezichtsprobleempjes	219
Laat ze hun schouders niet recht houden	220
Laat het model er wat slanker uitzien	221
Voorkom lichtvlekken	222
Zet stellen echt, echt dicht bij elkaar	223
Kies bij buitenportretten voor weinig diepte	224
Verminder schaduwen onder ogen	225
Help ze een handje en geef ze iets in handen	226
Laat je modellen eens zitten	227
Fotografeer eens vanuit de hoogte	228
Een driekwartportret? Wijs een plek aan!	229
Gebruik een scherm tegen de zon	230
Fotografieren op straat	231
Ze hoeven niet altijd te lachen	232
Kies eens voor overbelichting	233
Vertel een verhaal met de foto's	234
Kom bij kinderen achter die camera vandaan	235
Kinderen fotografeer je niet van bovenaf	236
Beperkte scherptediepte krijgen met studioflitsers	237
Meervoudig belichten in de camera	238
Een persoon op verschillende momenten op dezelfde foto	239
Hoe je beweging in portretten bevestigt	240
Te veel zichtbaar 'wit van de ogen' vermijden	241
Tips voor fantastische groepsfoto's	242
Stel scherp op het oog, maak dan de compositie	243
Dat werkt, behalve als je fotografeert met f/1.4	244
Een uitgebleekt beeld creëren	245
Een betere manier om je model te regisseren	246
Alleen fotografen bekommeren zich om de kenmerken van lichtaccenten	247
Wat je niet moet fotograferen met je 50mm-lens	248
Alles van de voor- en achtergrond scherp in beeld	249
Twee snelle compositietips	250
Betere portretten ten voeten uit	251
De grootte van je onderwerp controleren	252
Hoofdstuk 7	253
Natuurfoto's	
De belangrijkste regel bij landschapsfotografie	254
Vergroei met je statief	255
Gebruik stand A, diafragma prioriteit	256

Prachtige landschapscomposities	257
Watervallen fotograferen	258
Een tip voor bosfoto's	259
De positie van de horizonlijn	260
Interessante bergfoto's maken	261
Warmere zonsopkomsten en zonsondergangen	262
De gevreesde knippers voorkomen	263
De grootte van dingen laten zien	264
Zet niet direct je statief op	265
De truc voor vollere kleuren	266
Opnamen maken in slecht weer	267
De atmosfeer is je vriend	268
Het geheime wapen van de landschapsfotograaf	269
Houd je horizon recht	270
Fotograferen op bewolkte dagen	271
Tips voor panoramafoto's, deel 1	272
Tips voor panoramafoto's, deel 2	273
Tips voor panoramafoto's, deel 3	274
Panorama's nabootsen	275
De reden om een groothoeklens te gebruiken	276
Mik op de ogen van wild	277
Geef dieren de ruimte	278
Dieren dichtbij halen	279
Onderwerpen bij zonsondergang	280
Fotografeer bloemen niet van bovenaf	281
Het juiste moment om bloemenfoto's te maken	282
De wind stoppen	283
Zonsondergangen perfect fotograferen	284
Reflecties in water verwijderen	285
Landschapsfoto's vragen om een onderwerp	286
Perfekte panorama's	287
Een tijdbesparende tip voor panorama's	288
De truc voor het gebruik van een visooglens	289
De perfecte dag om rivieren te fotograferen	290
Stop niet bij zonsondergang	291
Mist fotograferen	292
Bliksem fotograferen (handmatig)	293
Bliksem fotograferen (automatisch)	294
Een truc voor schitterende regenbogen	295
Waarop stel je scherp bij landschapsfoto's?	296
Zoek eerst dat fantastische licht	297
Fotograferen op een grijze, bewolkte dag	298
Een truc voor interessante bloemenfoto's	299
Het voordeel van een fullframecamera	300
Je hebt geen snelle lenzen nodig voor landschapsfoto's	301

Tips voor zijdezachte watervallen en stromend water	302
Zwart-witfoto's met lange sluitertijd, deel 1 (de accessoires)	303
Zwart-witfoto's met lange sluitertijd, deel 2 (de instellingen)	304
Zwart-witfoto's met lange sluitertijd, deel 3 (de laatste voorbereidingen)	305
Zwart-witfoto's met lange sluitertijd, deel 4 (de opname)	306
Gebruik rasterlijnen voor een rechte horizon	307
Instant duotoonfoto's van landschappen	308
Maak je landschapsfoto's nog weidser	309
Wil je een donkerder lucht? Verlaag de helderheid	310
Fotografeer voor of na de bui	311
Time-lapsefotografie	312
Maak de witbalans voor bewolkt nog warmer	313
Het geheim van de nabewerking van landschapsfoto's	314
Wat mijn landschapsfoto's het meest hielp	315
Hoofdstuk 8	317
Sportfoto's	
De witbalans voor binnensporten instellen	318
Schiet met 1/640 of sneller	319
Verwissel geen lenzen	320
Welke lens heb je nodig?	321
Vooraf scherpstellen	322
Verhoog de ISO voor de vereiste snelheid	323
Professionals kennen het spel	324
Richt je niet alleen op de winnaar	325
Schieten in continuumodus	326
Stabiliteit bij sportfoto's	327
Pannen voor beweging	328
Open je lens	329
Ga voor het gezicht	330
RAW of JPEG bij sportfoto's?	331
Sportcomposities	332
Met automatische ISO befrist altijd alles	333
Gebruik die extra scherpstelknop	334
Fotografeer 's avonds met superhoge ISO	335
De twee populairste sportfoto's	336
Automatisch scherpstellen op bewegingen	337
Bevroren beweging ziet er niet altijd goed uit	338
Vermijd hoe dan ook het hek	339
Fotografeer vanuit een lage positie	340
Isoleer je onderwerp voor meer impact	341
Vertel een verhaal met de foto's	342
Nog een reden om door te gaan	343
Begin voor de wedstrijd al met fotograferen	344
Een tip en een geheim over 'pannen'	345

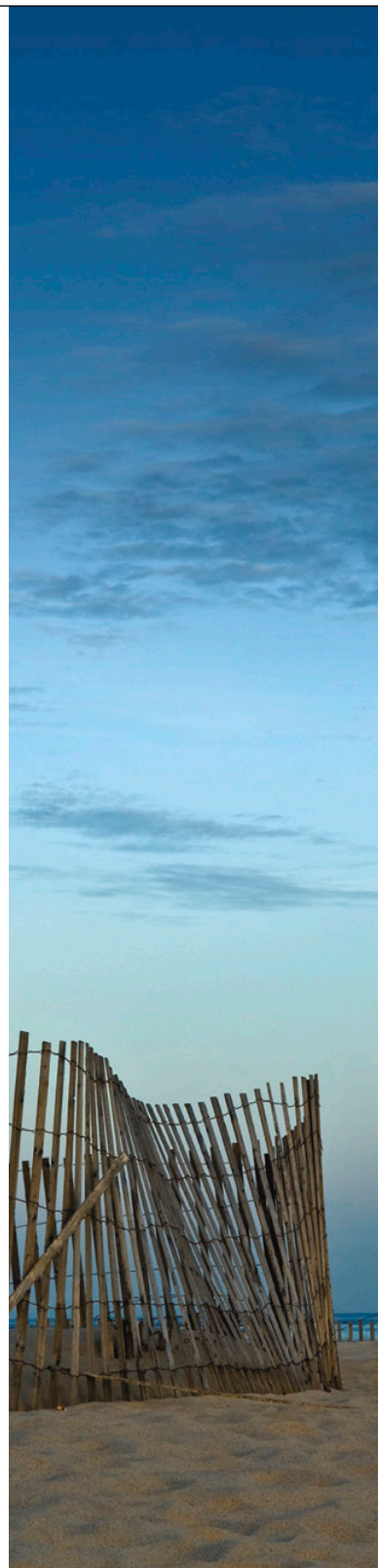
Vind de juiste sluitertijd om te 'pannen'	346
Je problemen beginnen 's avonds of bij binnenopnamen	347
VR (of IS) uitschakelen bij sportfotografie	348
Het voordeel van snelle geheugenkaarten	349
Hoe professionals scherpstellen bij sportfotografie	350
Waarom veel professionals sportfoto's maken in JPEG	351
Voeg een teleconverter toe om echt dichtbij te komen	352
Waarom je de warming-up moet fotograferen	353
Fotografeer details van het evenement	354
Hoe je meer scherpe sportfoto's krijgt	355

Hoofdstuk 9 **357**

Reisfoto's

Wees paraat	358
Succes verzekerd met kinderen en bejaarden	359
Huur een model (goedkoper dan je denkt)	360
Het tijdstip voor opnamen	361
Richt je op de details	363
De mooiste opname kan vlakbij zijn	364
Vergeet de borden niet	365
Beweging in de stad vastleggen	366
Eenvoud doet wonderen	367
Afgezaagde onderwerpen fotograferen	368
De maan toevoegen en details behouden	369
Vuurwerk fotograferen	370
Op reis is minder apparatuur meer	371
Breng mensen in beeld	372
Vraag mensen te poseren	373
Fotograferen op sombere dagen	374
Fotograferen vanuit je hotelkamer	375
Beroemde bouwwerken fotograferen	376
Schieten en genieten	377
Fotograferen als je geen flitser mag gebruiken	378
Zoek hoge uitzichtpunten op	379
Geef jezelf een thema	380
Wacht tot de acteurs je toneel betreden	381
Ga op zoek naar de klassieke foto met de 'eenzame boom'	382
Cameratassen die niet de verkeerde aandacht trekken	383
Hoe je onscherpe reisfoto's voorkomt	384
Mijn favoriete lenzen voor op reis	385
De truc om het echte leven te vangen	386
Technieken om toeristen te verwijderen	387
Leer hoe je de situatie onderzoekt	388
Fotografeer vanaf het dak van je hotel	389

Hoofdstuk 10	391
Trouwfoto's	
Zacht diffuus licht met je flitser	392
Flitsen bij buitenopnamen	393
Zorg voor extra geheugenkaarten	394
Groepsfoto's: wie eerst?	395
Waar moet je mikken bij groepsfoto's?	396
Laat ze niet knippen	397
Dansende mensen op de receptie	398
Volg de bruid	399
De hoogte van de camera bij portretten	400
Het kadreren van portretten	401
Werk vanaf het bruidspaar bij portretten	402
Mooie achtergronden bij portretten	403
Details fotograferen	404
Wijzig het gezichtspunt	405
Zoek perfect bruidslicht	406
De bruid samen met anderen fotograferen	407
Fotograferen met een groothoeklens	408
Maak ter plekke back-ups	409
Stel de witbalans vooraf in voor JPEG's	410
Maak een lijst	411
Zorg dat je van alles een reserve hebt!	412
Schakel de camerageluiden uit	413
Belicht de bruid van achteren	414
Wissel niet van lens, maar van camera	415
Fotograferen in RAW	416
Ook binnen met een lage ISO-waarde werken	417
Uitgebalanceerd flitslicht in de kerk	418
Laat ook de omgeving zien	419
Voeg ook enkele zwart-witfoto's toe	420
Het voordeel van een flitsbeugel	421
Een poseertip voor de bruid	422
Zorg dat die details in de jurk zichtbaar blijven	423
Meer flitsen per bruiloft	424
Tips voor een profielopname van de bruid	425
Het passende zoomeffect voor het feest	426
Hoofdstuk 11	427
Buiten fotograferen	
Voorkom dat je iets vergeet en maak een lijst	428
Laat bewegingen zien	429
Wees creatief met de witbalans	430
Zet het licht in het middelpunt	431

Zoek lichte gebieden	432
Drie gouden regels voor landschapsfotografie	433
Zoek wolken om de kleur vast te houden	434
Het gaat om wat je buiten beeld houdt	435
Fotografeer met de laagste ISO-waarde	436
Geen ideeën voor een foto? Probeer dit eens!	437
Een natuurlijk grijsverloopfilter	438
Opnamen maken voor HDR-beelden	439
En hoe nu verder met die HDR-foto's?	440
Fotografeer niet altijd met groothoek	441
Maak gebruik van tegenlicht	442
Fotografeer panorama's verticaal	443
Het geheim voor levendigere landschappen	444
Prachtige tegenlichtfoto's	445
Silhouetten fotograferen	446
De truc van Jay om de foto niet te missen	447
Hoe je ervoor zorgt dat je zonsondergang er donker uitziet	448
Een reflectiescherm buiten gebruiken	449
Het 'vermogen' van je reflectiescherm	450
Omgaan met onderbelichte foto's	451
De truc voor avondopnamen	452
Lichtsporen van sterren fotograferen	453
Lichtsporen van sterren fotograferen: apparatuur	454
Vermijd fotograferen met een hoge ISO-waarde	455

Hoofdstuk 12 **457**

Macrofoto's

Optimaliseer de scherptediepte	458
Schakel de autofocusfunctie liever uit	459
Blijf van die ontspanknop af!	460
Wat is de beste diafragma-waarde?	461
Macrofotografie met de compactcamera	462
Waarom je toch liever binnen fotografeert	463
Een macrolens kopen	464
Perfect, gelijkmatig licht voor macrofoto's	465
Tover je gewone lens om in een macrolens	466

Hoofdstuk 13 **467**

Productfoto's

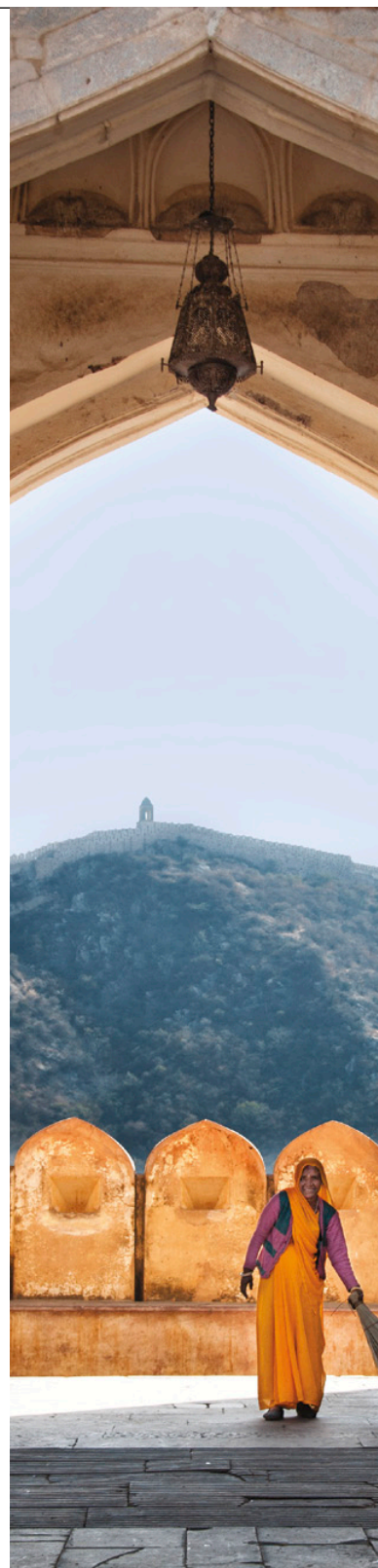
Echte reflecties maken	468
Gebruik spiegels voor lastige belichtingen	469
Belicht van onderen	470
Het gemak van fotograferen in een tent	471
Combineer daglicht met studiolicht	472

Hooglichten en schaduwen nabewerken	473
Maak je eigen opnametafel	474
Speciaal draad voor hangende objecten	475
Het voordeel van smalle, hoge softboxes	476
Een productachtergrond met karakter	477
Gebruik een statief	478
Verberg alles wat afleidt	479
Maak schoon voor je begint	480

Hoofdstuk 14 481

Tips voor betere foto's

De juiste modus om mee te fotograferen	482
De juiste ISO-waarde kiezen	483
Fotograferen in RAW, JPEG of TIFF	484
Een formaat kiezen	485
Een ezelsbruggetje dat problemen voorkomt	486
Het scherpstelpunt vergrendelen	487
Het scherpstelpunt verplaatsen	488
Flink inzoomen? Kies een hoge sluitersnelheid	489
Als je echt dichtbij komt	490
Vergeet die lensdop	491
Achteraf stofjes en vlekjes verwijderen	492
Soms ziet het er beter uit in zwartwit	493
Photoshop is voor afronden, niet oplappen	494
Wil je serieus overkomen? Ruim dan op	495
Denk in vierkanten	496
Stel de witbalans ter plekke in	497
Spotmeting	498
Concerten en evenementen fotograferen	499
Interieurs fotograferen	500
Meervoudig belichten	501
Moet je dat histogram nu echt bekijken?	502
Fotograferen in donkere omgevingen	503
Stadsgezichten in de avond fotograferen	504
Wat ik inpak voor een landschapsreportage	505
Wat ik inpak voor een sportreportage	506
Wat ik inpak voor een buitenportret	507
Wat ik inpak voor een reisreportage	508
Witbalans of kleurcorrectie	509
Veel meer foto's op je geheugenkaart laten passen	510
Vermijd borden die de aandacht trekken	511
Let op bij het gebruik van beeldinstellingen	512
Draai portret of automatische beeldrotatie of allebei?	513
Ruis verminderen van opnamen bij weinig licht	514

Je camera-informatie beschermen tegen nieuwsgierige ogen	515
Waarom JPEG's er beter uitzien dan RAW-beelden	516
Wanneer je niet met een statief hoeft te werken	517
Wanneer je overschakelt naar spotmeting	518
Probeer filmisch uitsnijden voor het gevoel van breedbeeld	519
Je foto's verscherpen voor afdrukken	520

Hoofdstuk 15 521

Professioneel met problemen omspringen

Problemen met de witbalans vermijden	522
Koud weer betekent extra batterijen	523
Verwissel geen lenzen bij stoffig weer	524
Wees voorzichtig met wat je fotografeert	525
Tip voor opnamen op een helling	526
Je lens uit de problemen houden	527
Maak reservekopieën op locatie	528
Beperk de lcd-tijd om batterijen te besparen	529
Gebruik bij twijfel een belichtingstrap	530
Voorkom rode ogen	531
Verwijder rode ogen	532
Is het beeldscherm van je camera betrouwbaar?	533
De fabrieksinstellingen van de camera herstellen	534
JPEG à la minute	535
Wanneer kies je JPEG en wanneer RAW?	536
De ingebouwde sensorreiniging	537
Razendsnel de geheugenkaart formatteren	538
Zorg dat je de nieuwste firmware hebt	539
Vergeet vooral de geheugenkaart niet!	540
Sla dubbel op voor je formatteert	541
Het maakt uit hoe je de sluiterknop indrukt!	542
Laat je niet foppen door dat kleine scherm!	543
Voorkom het geheugenkaarttwijfelmoment	544
Maak bij weinig licht meerdere opnamen	545
Download de handleiding	546
Stofjes opsporen met Photoshop	547
Fotografieren bij slecht weer	548
Als je je statief niet kunt gebruiken	549
Wanneer belichtingscorrectie niet werkt	550
Wat te doen als je foto niet goed genoeg is om te printen	551
Hoe je een beschadigde geheugenkaart redt	552

Hoofdstuk 16 553

Je foto's ordenen, afdrukken en presenteren

De voordelen van het formaat RAW	554
RAW-foto's in Photoshop bewerken	555
Vergelijk het lcd-scherm met je beeldscherm	556
Je foto's in Lightroom ordenen	557
Hoeveel meer megapixels heb je nodig?	558
Afdrukken met professionele kwaliteit	559
Welk fotopapier gebruik je?	560
Het beeldscherm op de printer afstemmen	561
Foto's online verkopen	562
Een blik op mijn apparatuur	563
Maak kennis met me op internet-tv	564

Hoofdstuk 17 565

Professionele HDR-afbeeldingen maken

HDR-afbeeldingen maken: de hulpmiddelen	566
HDR-afbeeldingen maken: het basisidee	567
Je camera instellen op bracketing	568
Een HDR-hulp voor Canon-fotografen	569
Wat doe als je camera geen bracketing heeft?	570
Welk diafragma gebruik je voor HDR?	571
Gebruik de continuumodus voor je reeksopnamen	572
HDR-beelden uit de hand fotograferen	573
Welke locaties geschikt zijn voor goede HDR-foto's	574
HDR-panorama's fotograferen	575
Eenvoudig je reeksopnamen voor HDR terugvinden	576
De programma's die we gebruiken om HDR te creëren	577
Een goede voorinstelling voor HDR Pro van Photoshop	578
HDR-foto's verscherpen	579
Je foto's op HDR-beelden laten lijken	580
Wat ze je niet vertellen over HDR	581
Halo's en andere HDR-problemen verhelpen	582

Hoofdstuk 18 583

Tips voor video-opnamen met je camera

Een oogschelp is onmisbaar	584
Leer de populaire techniek van het 'verleggen van de scherpte'	585
Effecten aan je video toevoegen in je camera	586
Waarom je een externe microfoon wilt	587
Slechte audio = slechte video	588
Zorg dat het beeld scherp is	589
Maak geen video-opnamen in de portretstand	590

Waarom je de belichting moet vergrendelen	591
Het diafragma is hier ook belangrijk, maar...	592
Op zoek naar een filmische uitstraling?	593
Kom niet aan het diafragma	594
Waarom zoomen met je camera anders is	595
Hoe je de autofocus gebruikt bij video-opnamen	596

Hoofdstuk 19	597
---------------------	------------

Eenvoudige recepten voor prachtige foto's

Index

Hoofdstuk 1

Tips voor het maken van echt scherpe foto's

SLUITERTIJD: 1/60 SEC

F-STOP: F/11

ISO: 100

BRANDPUNTSAFSTAND: 32 M

FOTOGRAAF: SCOTT KELBY

Haarscherpe foto's maak je met een statief

Aan slechts één truc heb je niet genoeg om de scherpte van professionele foto's te evenaren. Haarscherpe opnamen bereik je met een combinatie van factoren. Ik blijf het woord haarscherp gebruiken, want het is echt een gangbare term. Helaas zijn fotografen niet zo goed in het verzinnen van originele namen. Je moet dus verschillende maatregelen nemen om haarscherpe foto's te krijgen, maar het allerbelangrijkste is dat je een statief gebruikt. Als er één ding is waaraan je het verschil tussen een professionele fotograaf en een amateur herkent, dan is dat het statief. Een professional werkt altijd met statief, zelfs bij daglicht. Het kost inderdaad meer moeite zo'n ding met je mee te slepen, maar het resultaat is het dubbel en dwars waard. Professionals zijn bereid dingen te doen waarin amateurs geen zin hebben; dit is een van de redenen dat hun foto's er zo goed uitzien. Een statief doet niets meer of minder dan zorgen dat de camera in balans staat en onbewegelijk blijft, al zijn sommige statieven beter in deze taken dan andere. Bespaar dus niet op kwaliteit. Professionele fotografen zeggen dit keer op keer, want een goedkoop statief doet zijn werk nu eenmaal niet zo goed als een duurder exemplaar. Het is niet voor niets goedkoop.

Kelby's apparatuuradvies

Manfrotto 055DB (iets meer dan 100 euro)

Manfrotto Carbon 055MF3 (ongeveer 275 euro)

Gitzo G1228G Mountaineer Mk2 (ongeveer 500 euro)

Een balhoofd veraangenaamt het leven

Als je een duur statief koopt, krijg je alleen maar een statief. Er zit geen vast bevestigingspunt op zoals bij goedkope statieven, dus moet je er een apart kopen. Een balhoofd heb je natuurlijk niet nodig om scherpe opnamen te maken, maar het werkt wel een stuk prettiger, vandaar dat ik er een pagina aan wijd. Balhoofden zijn handig omdat je er snel en eenvoudig je camera in elke gewenste hoek mee kunt zetten. Dat is een enorm voordeel boven een 'kaal' statief. Goede balhoofden voorkomen dat je camera begint te 'kruipen', met andere woorden langzaam naar de zijkant glijden nadat je hem hebt ingesteld. Een goed balhoofd is niet goedkoop, maar als je eenmaal kwaliteit hebt gebruikt, wil je niets anders meer.

Kelby's apparatuuradvies

Manfrotto 486RC2 (ongeveer 60 euro)

Manfrotto 468RC2 (ongeveer 260 euro)

National Geographic Hydrost NGEH2 (ongeveer 450 euro)

Druk die knop niet in, gebruik een draadontspanner

Goed, je moet nu een statief met je meezeulen, maar je foto's zijn al veel scherper. Misschien nog niet haarscherp, maar wel scherp. Hoe krijg je ze nog scherper? Met een draadontspanner. De eenvoudigste vorm bestaat uit een kabel die je op de digitale camera aansluit met een knopje aan het uiteinde. Als je dat knopje indrukt, wordt een foto gemaakt zonder dat je de ontspanknop op het fototoestel zelf hoeft aan te raken. Misschien vraag je je af waarom je zo moeilijk zou doen. Dat zal ik je vertellen: tijdens het indrukken van de ontspanknop beweegt de camera een heel klein beetje; net genoeg om te voorkomen dat je haarscherpe foto's maakt. Ik weet dat het overdreven klinkt, maar dat is het niet als je haarscherpe foto's nastreeft. Een draadontspanner is eenvoudiger te gebruiken dan je denkt en betrekkelijk goedkoop. De meeste camera's kunnen tegenwoordig ook met draadloze apparatuur worden bediend. Je foto's worden steeds scherper!

Kelby's apparatuuradvies

Een gewone draadontspanner kost ongeveer 10 euro.

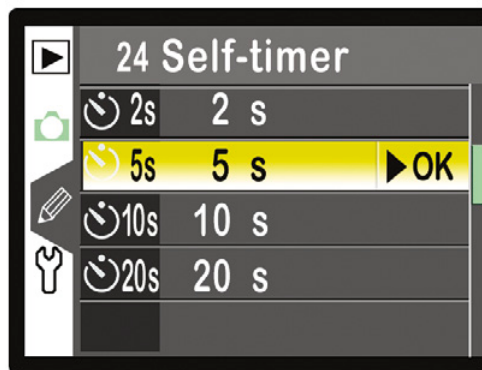
Een draadloze afstandsbediening kost zo'n 25 euro.

Geavanceerde afstandsbedieningen beginnen bij 100 euro.

Draadontspanner vergeten? Gebruik de timer

Als je geen zin hebt een draadontspanner te kopen of hem vergeten bent mee te nemen (dat is mij al te vaak overkomen), dan kun je altijd nog gebruikmaken van de ingebouwde timer van je camera. Je gebruikt de timer meestal om snel jezelf nog aan een foto toe te voegen, vaak met onverwacht resultaat omdat je te langzaam of te ongeduldig was. Wat doet de timer? Inderdaad, hij neemt een foto zonder dat je de sluiterknop hoeft in te drukken. Hij doet dus hetzelfde als een draadontspanner, alleen moet je een tijdje wachten. Als je net als ik een hekel aan wachten hebt, moet je eens in het menu kijken of je de hoeveelheid tijd kunt terugbrengen. In de figuur hierboven zie je dat ik de wachttijd van mijn Nikon op vijf seconden heb ingesteld. Vijf seconden nadat ik op de ontspanknop heb gedrukt, wordt de foto dus gemaakt. Volgens mij moet na die tijd de trilling wel verdwenen zijn die ik met het indrukken van de knop heb veroorzaakt.

Een betere draadontspanner

Als je van plan bent een draadontspanner aan te schaffen om trillingen te vermijden, dan kun je het beste een afstandsbediening kopen. Een gewone draadontspanner blijft natuurlijk beter dan je eigen trillende vingers, maar hij valt niet te vergelijken met een afstandsbediening, oftewel een draadloze ontspanner die de camera niet eens aanraakt.

Scherper dan scherp

Ik lijk misschien een beetje geobsedeerd door cameratrillingen, maar dit hoofdstuk gaat niet voor niets over het vermijden van beweging om de scherpst mogelijke foto's te maken. Een andere mogelijkheid is de spiegel vastzetten. Hierbij wordt de spiegel in de camera omhoog gezet totdat de foto is gemaakt. De hoeveelheid beweging binnen de camera wordt dan zoveel mogelijk beperkt tijdens de opname, met een scherpere foto als resultaat. Op het gebruik van een statief na is dit de belangrijkste manier om trillingen tegen te gaan. Je moet dus achterhalen hoe je de spiegel van jouw toestel vastzet. De meeste moderne spiegelreflexcamera's hebben deze mogelijkheid, aangezien je er ook van gebruikmaakt om de sensor te reinigen. De optie heet *mirror lock-up* of iets soortgelijks, afhankelijk van het cameramerk. Nadat de spiegel is vastgezet, moet je de ontspanknop twee keer indrukken (met de afstandsbediening of de draadontspanner): de eerste keer om de spiegel in positie te brengen en een tweede keer om de foto te maken. Deze techniek klinkt overdreven. Hoe kan het zoveel verschil maken? Het gebruik van alleen deze truc maakt ook niet veel verschil, maar samen met de andere mogelijkheden kom je steeds dichterbij haarscherpe foto's.

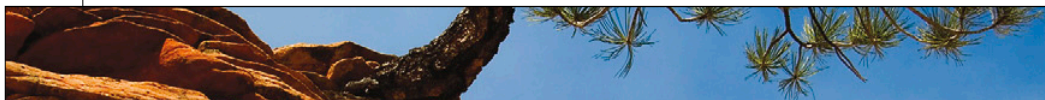

Vibratiereductie (of IS) uitschakelen

Tegenwoordig zijn de VR-lens van Nikon en de IS-lens van Canon je van hét bij digitale fotografie. VR is de afkorting van *vibration reduction*, oftewel vibratiereductie, en IS staat voor *image stabilization*, oftewel beeldstabilisatie. Bij foto's die je met hand maakt, stabiliseren ze de beweging van de lens als de sluitser langer geopend is vanwege slechte lichtomstandigheden. Ze zijn heel nuttig als je niet met een statief kunt werken, bijvoorbeeld bij bruiloften, voetbalwedstrijden, stadsopnamen of bij plaatsen waar je geen statief mag neerzetten. Ik kan VR- en IS-lenzen van harte aanbevelen voor zulke omstandigheden, maar er zijn ook momenten waarop je de optie moet uitschakelen. Laten we met de Nikon beginnen. Bij opnamen op een statief met een Nikon met VR-lens krijg je scherpere foto's als je de voorziening uitschakelt. Zet gewoon het schuifje op de lens in de positie Off. VR-lenzen zoeken naar trillingen. Als ze geen trillingen detecteren, gaan ze ernaar op zoek en dat veroorzaakt (inderdaad) een kleine vibratie. Het is heel eenvoudig: als je de camera in de hand houdt, zet je de optie VR aan en bij opnamen vanaf statief zet je hem uit. Houd er rekening mee dat sommige VR-lenzen van Nikon en ook een paar oudere IS-lenzen van Canon wel geschikt zijn voor gebruik op een statief. Lees de documentatie van de lens om te controleren of jouw lens moet worden uitgeschakeld.

Gebruik het scherpste diafragma

Professionele fotografen gebruiken zo veel mogelijk het scherpste diafragma van de lens. Bij de meeste lenzen is dit ongeveer twee volledige stops lager dan volledig geopend. De scherpste diafragma's van een $f/2.8$ -lens zijn bijvoorbeeld $f/5.6$ en $f/8$. Natuurlijk kun je zo'n diafragma niet altijd gebruiken, maar in situaties waarin het wel mogelijk is, geeft een diafragma dat op twee stops na volledig geopend is meestal de scherpste opname die je met de lens kunt maken. In hoofdstuk 3 'De waarheid over lenzen' hebben we het over situaties waarin dit mogelijk is. Besef wel dat dit een vuistregel is die niet voor alle lenzen opgaat. Als jouw lens scherpere opnamen met een andere f-stop maakt, moet je controleren welk diafragma dat is. Je doet dit in de EXIF-gegevens van foto's, de informatie die je camera bij foto's insluit. In Photoshop selecteer je de optie Bestandsinfo in het menu Bestand als je deze gegevens wilt bekijken. Selecteer vervolgens de optie Cameragegevens 1 aan de linkerkant; achter F-stop zie je het gebruikte diafragma staan. Als de meeste scherpe foto's met een specifiek diafragma zijn genomen, dan heb je jouw ideale instelling gevonden. Vergeet echter niet de belangrijkste reden om een specifiek diafragma te gebruiken: de scherptediepte die je nodig hebt voor de foto die je wilt maken. Het is gewoon handig om te weten welke f-stop de scherpste foto's oplevert als je je niet druk hoeft te maken over scherptediepte.

Een goed objectief is heel belangrijk

Geeft een kwaliteitslens meer scherpte? Ja! Een paar weken geleden ben ik met een vriend natuurfoto's gaan maken. Hij had net een gloednieuwe Canon EF 24-70 mm f/2.8L gekocht, een haarscherpe lens. Die was niet goedkoop, maar net als bij alles in het leven betaal je ook bij fotografie meer voor kwaliteitsproducten. Zijn andere lens was een redelijk goedkoop teleobjectief dat hij al jaren gebruikte. Toen hij het verschil in scherpte tussen beide lenzen zag, weigerde hij het teleobjectief nog langer te gebruiken. Van het ene op het andere moment keurde hij een lens af die hij jaren had gebruikt, omdat hij het verschil met een werkelijk scherpe lens had gezien. Als jij overweegt een zoomlens van zo'n 300 euro te kopen, is het duidelijk dat scherpte niet je grootste prioriteit is. Een kwaliteitslens is een investering. Bij goed onderhoud krijg je echter haarscherpe opnamen die goedkope lenzen eenvoudigweg niet kunnen maken.

Als we het over de kwaliteit van lenzen hebben, wordt de term 'lens' niet gebruikt. Dat zou té gemakkelijk zijn. In plaats daarvan zeggen we dingen als 'Jan heeft een prachtig objectief gekocht.' Laat de term maar eens vallen als je de volgende keer in een fotowinkel komt. Wedden dat de verkoper je anders behandelt?